

Præsentium observantia & iuramentis.

& Fratribus prædictis statim restituere procurant.

§.3. Decernentes præmissa omnia, & singula suos effectus plenarie fortiri, nec Priores, Fratres, Domos, aut loca prædicta, nec sepulturam ibi eligentes, nec eorum personas deinceps super eis, aut eorum aliquo per locorum Ordinarios, Rectores, Superiores, Prælatos, & alios præfatos, vel quoscumque alios turbari, vel impediri. Quinimmo ipsos Rectores, Ordinarios, Superiores, & Prælatos, ad observationem inviolabilem præmissorum teneri, & ad id etiam sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, & pecuniariis compelli, ac præsentibus literas, nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, vel impugnari posse, nec sub quibusvis, etiam illarum totum tenorem in se continentibus revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut derogationibus per Nos, aut Successores nostros Romanos Pontifices, vel Sedem prædictam, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, ac etiam Cancellariæ Apostolicæ regulis, & aliis Constitutionibus editis, & edendis, comprehendere, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, ac de novo concessas esse, & censeri. Sicque per quoscumque Iudices Ordinarios, & delegatos in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his per quoscumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Dati executionis.

§.4. Quo circa venerabili Fratri nostro Episcopo Rossanen., ac dilecto filio Mauritio Macgirim Abbati Monasterii B. Mariæ de Majo Cisterciensis Ordinis Limiricensis Diocesis, ac Thesaurario Ecclesiæ Carthaginensis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentibus literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Priorum, & Fratrum prædictorum, seu alicujus eorum, desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque, & eorum singulis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præmissa omnia, & singula firmiter observari, ipsosque Priores, & Fratres præsentibus literis, necnon Privilegiis, exemptionibus, gratiis, immunitatibus, aliisque omnibus, & singulis supradictis, perpetuo, ac pacifice frui, & gaudere: Non permittentes, eorum quempiam per Rectores, Ordinarios, Superiores, Prælatos, & quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, eorum arbitrio moderandas, aliaque opportuna remedia, appella-

tione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras ipsas, & poenas prædictas, etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato &c.

§.5. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri, etiam illa, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis, ultra unam Diætam, a sine sue Diocesis, ad iudicium evocetur, seu ne iudices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedant, aut alii, vel aliis vices suas committere presumant, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate præsentium, ad iudicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Domorum, & Ordinis prædictorum iuramento &c. statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis ac etiam prædictis Rectoribus, Ordinariis, Superioribus, Prælatibus, ac quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis clausulis, irritantibusque aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, etiam vim, & effectum impediuntibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de ipsis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo, ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si Rectoribus, Ordinariis, Prælatibus, & Superioribus prædictis, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim a dicta Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§.6. Nulli autem &c. nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, innovationis, commutationis, suppletionis, exemptionis, liberationis, præcepti, Decreti, Mandati, & inhibitionis infringere &c. Si quis &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, quardecimo Kal. Martii, Pontificatus nostri Anno II.

Obstantium derogatio.

Clausula.

Dat. die 16. Febr. 1567. An. II.

Con-

Ex Bull. Ord. Fr. Prædicat. l. 1. c. 15.

Exordium.

Diplomatica causa.

Concordatum inter partes.

XLVIII. Confirmatio concordia, & consuetudinis Majoricentium Fratrum ejusdem Ordinis super modo sepeliendi sine interventu Parochi.

PIUS PAPA QUINTUS Ad futuram rei memoriam.

EA, quæ concordia inter quascumque præsertim religiosas personas facta fuisse dicuntur, ne in recidiva contentione scrupulum relabatur, sed firma perpetuo, & illibata persistant, libenter, cum a Nobis petitur, approbamus, & confirmamus, ac alias desuper disponimus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum S. Dominici, & S. Francisci, tam observantium, quam claustralium nuncupatorum, & Carmelitarum, ac S. Spiritus, Sanctissimæ Trinitatis, Ordinum, Monasteriorum in Civitate, & Insula Majoricent. respective existentium Priorum, ac Fratrum, petitio continebat, quod cum ipsi, & eorum singuli, ab immemorabili tempore citra, vel ab ipsorum Monasteriorum primæva fundatione, in pacifica, & quieta possessione, vel quasi existant, deferendi cum Cruce elevata processionaliter, ac sepeliendi per se ipsos tantum absque interventu aliquorum clericorum secularium, in eorum Ecclesiis corpora defunctorum, qui inibi sepulturam eligerent, quod forsitan ex eo provenit, quia in principio quod dicta Civitas, & Insula huiusmodi infidelibus expugnatis per Christianos occupata fuerat, ut ex antiquissimis scripturis apparet, Fratres, & præsertim Ordinis S. Dominici, ante clericos seculares christiana pietatis semina, Sacramenta ministrando, & mortuos sepeliendo, sparsere.

§.2. Et licet ex concessione felicis recordationis Sixti PP. IV. Prædecessoris nostri dictis Fratribus, præsertim S. Dominici, fuerit indultum, ut corpora defunctorum possint processionaliter cum Cruce elevata in eorum Monasteriis sepelire, ubi hoc consuetum foret, prout hætenus fuit consuetum, & observatum in dictis Civitate, & Insula, extet tamen etiam de præmissis concordia inter Rectores Parochialium Ecclesiarum, & duos tunc Episcopos ipsius Insula inita, eademque concordia fuerit auctoritate Apostolica confirmata, & similiter a tempore immemorabili usitata, per quam apparet, dictum jus sepeliendi ipsis Fratribus concedi, prout constat de concordia, quoad Fratres S. Dominici huiusmodi per authentica instrumenta, licet quoad Fratres aliorum Ordinum solummodo fragmenta quedam dictorum instrumentorum dispersim reperiantur. Cumque stante dicti Juris sepeliendi possessione immemorabili, & stabilita concordia, auctoritate Apostolica confirmata, non debuissent Priores, & Fratres dictorum Ordinum in sua antiquissima possessione præmissa perturbari, nihilominus in concilio Provinciali in Civitate Va-

lentina novissime celebrato dictum jus sepeliendi dictorum Ordinum Fratribus fuerit sublatum in maximum ipsorum præjudicium, & contra omnem juris æquitatem, cum Concilii Provincialis non sit tanta vis, ut jus commune vincat, & concordias maxime laudabiles, & ab immemorabili tempore observatas tollat, & sicut eadem petitio subungebat, si dictum jus sepeliendi a dictis Fratribus tollatur, ipsi in tantam devenirent mendacitatem, ut congerentur sua Monasteria deserere, non sine maxima divini cultus diminutione, qui per dictos Fratres in Insula præfata decoratur, sequereturque scandalum incolarum, dum præcipue memores erunt beneficiorum tempore peccatis præteritis per eos a Fratribus prædictis receptorum circa sepulturam, & Sacramentorum administrationem, deserentibus tunc clericis Civitatem Majoricent., & propterea Priores, & Fratres prædicti, & eorum singuli cupiant eodem Concilio Provinciali in Civitate Valentina, ut præsertim, celebrato non obstant concordias, & immemorabiles consuetudines circa jus præfatum sepeliendi, ipsis, ut dicitur, competens a Nobis confirmari.

Confirmatio concordia.

§.3. Quare pro parte dictorum Priorum & Fratrum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut concordias, & consuetudines circa jus sepeliendi huiusmodi Apostolica auctoritate confirmare, atque in præmissis, opportune providere, de benignitate Apostolica dignemur. Nos igitur, qui pacem, & tranquillitatem inter quoscumque vigere, & augeri nostris potissimum temporibus, sinceris exoptamus desideris, eosdem Priores, & Fratres, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdici, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon concordiarum, & consuetudinum prædictarum, ac instrumentorum, & documentorum, aliarumque scripturarum desuper quomodolibet apparentium, & inde secutorum quorumcumque veteres, ac totos tenores præsentibus pro expressis, & insertis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, concordias, & consuetudines circa dictum jus sepeliendi huiusmodi, aliaque præmissa, Priores, & Fratres præfatos quomodolibet concernentia, necnon inde sequuta, & sequenda quæcumque, ipsis Prioribus, & Fratribus, & eorum Successoribus, & Conventibus, quoad ea tantum, quæ decretis Concilii Tridentini non repugnant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis plenarie, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omnemque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenerint quomodolibet in eisdem, supplemus, illasque, & illa validas, & efficaces, validaque, & efficacia fuisse, & esse, & perpetuo fore, ac suos

ac suos plenarios, & integros effectus forti- ri, & obtinere, necnon ab omnibus invio- labiliter, & ad unguem perpetuo observa- ri debere, dictosque Priores, & Fratres, & eorum Succesores super jure, & possessione, ac usu sepeliendi, aliisque pramissis, omnium, & singulis per quoscumque, qua- vis, etiam Apostolica, vel ordinaria au- thoritate dicti Concilii Provincialis in Civi- tate Valentina celebrati, aut quavis alio pretextu, quomodolibet inquietari, mole- stari, vel impediri nullatenus unquam- posse, neque debere, & sic ab omnibus cen- seri, ac ita per quoscumque, tam ordina- ria, quam delegata, & mixta auctoritate fungentes iudices, & personas, quavis au- thoritate, ubique judicari, cognosci, ac decidi debere, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, decidendi, & interpre- tandi facultate, & auctoritate, irritum quo- que, & inane quidquid secus super his a quo- quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari decer. ac declaramus.

Deputatio e- sequutorum

§.4. Quo circa dilectis filiis Abbati S. Bernardi de la Real, Cisterciens., ac Prio- ri de Vall de Mossa, Cartusien., Ordinum Monasteriorum, Majoricens. Diocesis, ac Archidiacono Ecclesie Majoricens., & eor- um cuilibet, per Apostolica scripta man- damus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, Prio- ribus, & Fratribus, Conventibus, & Suc- cessoribus praefatis, in praemissis efficacis defensionis praesidio assistent., faciant praesen- tes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, quando, & quoties opus fuerit, ple- num effectum sortiri, ac ab omnibus invio- labiliter observari, ipsosque Priores, Fra- tres, Conventus, & Succesores, ac omnes & singulos alios, quos eadem praesentes li- terae quomodolibet concernunt, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, seu quemcumque alium contra praesentium literarum earumdem tenorem, modo ali- quo molestari, impediri, aut inquietari. Con- tradictores &c. remedia, appellatione &c. & conlito eis summarie, de non tuto accessu, citationes quilibet, etiam per edictum pu- blicum, decernendo, ipsasque censuras, & pe- nas, quoties eis videbitur, etiam iteratis vi- cibus aggravando, & auxilium brachii &c.

Derogatio e- contrariarum

§.5. Non obstantibus Concilio Provin- ciali praefato, aliisque pramissis, ac pia memoriae Bonifatii PP. VIII., etiam Prae- decessoris nostri de una, & Concilii Gene- ralis de duabus dietis edita, & aliis Aposto- licis, ac etiam in Provincialibus, & Syno- dalibus, & Generalibus Conciliis editis, & edendis generalibus, vel specialibus Con- stitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibusvis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento &c. five si aliquibus communi- ter, vel divisim &c. non possint per literas Apostolicas non facient., & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 24. Febr. 1567. An. II.

Datum Romae apud S. Petrum sub An- nulo Piscatoris die 14. Februarii 1567., Pont. nostri Anno II.

Erectio Cathedralis Ecclesie Bolonien. in Gallis cum gratiarum, & prerogativa- rum elargitione. Ex Regest. in Archiv. Var.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Divinae Majestatis arbitrio super univer- sas Orbis Ecclesias constituti ex tradita Nobis Apostolicae potestatis plenitudine omnes in id mentis nostrae conatus intendi- mus, ut fides Catholica, sine qua nemo salu- tis aeternae viam ingredi potest, etiam no- vorum, ubicumque usus possit, Praesulum institutione usquequaque integra, & illiba- ta permaneat, sed eo demum sollicitudo, Nos impensus urget, cum veteres hujus- modi Praesulum Sedes hostilitate faciente indigne jacere videntur, nec propriis in lo- cis reparari possint, ut in aliis accomoda- toribus aliae inde novae sicut Populorum sa- lus, & Catholicorum Regum devotio pos- sultat, salubriter ordinentur, ac in eis Pastro- res idonei deputentur, quorum opera, & vigiliis Christiana Religio in suo solido sta- tu valeat feliciter conservari.

Procurium.

§.1. Cum igitur postquam inter clarae memoriae Henricum secundum Francorum, & charissimum in Christo filium nostrum Philippum Catholicum Hispaniae Regis, conventum fuerat, quod olim Civitas Morinen. prius expugnata, & eversa deinceps, non restitueretur, sed illius Ecclesia Cat- hedralis, atque Diocesis universa, necnon utriusque beneficia, proprietates, census, decima, jurisdictiones, & jura omnia, in duas partes, cum beneplacito Sedis Apo- stolicae dividerentur, ut scilicet earum altera Franciae, altera vero inferioris Ger- maniae futura esset, Pius Papa Quartus Praedecessor noster ejus rei causa suppressa, & extincta dicta Morinen. Ecclesia praedi- ctam partem inferiori Germaniae designa- tam partim Ipren. partim vero Audoma- ren. Ecclesiis Cathedralibus, earumque Ci- vitatibus, & Diocesis, jam in dicta olim Diocesi Morinen. & parte inferioris Ger- maniae praedictae eadem auctoritate institutis perpetuo assignaverit.

Post bellum inter Henricum IV. Galliae, & Philippum II. Hispaniae Reges conventus est de suppressione Episcopatus Morinen., & jusque dividenda Diocesi.

Pius IV. partem inferiori Germaniae unitam Ecclesiam Ipren., & Audomataca. addidit.

Pius V. sup- pressa Abbatia B. Mariae Oppidi Bolonien.

§.2. Nos etiam charissimi in Christo filii nostri Caroli Francorum Regis Christia- nissimi precibus adducti hoc insigne opus ad Dei laudem, & Ecclesiae Catholicae exalta- tionem absolvere intendentes, habita super his cum fratribus nostris deliberatione matura, de illorum consilio Monasterium, beatae Mariae Oppidi Bolonien. Ordinis Sancti Augustini olim praedictae Morinen. Diocesis, in quo septem vel octo dumtaxat Canonici degunt, per obitum quondam Joan- nis, dum viveret, ipsius Monasterii Abbatis, extra Romanam curiam ante decennium defuncti, aut alias certo modo Abbatis regi- mine destitutum, & in eo nomen, & titulum

Ium Abbatis, dignitatique Abbatialis, nec- non omnia, & singula Prioratus, dignitates, Officia, canonicales portiones, & loca ejus- dem, ac tam in eodem illiusque Ecclesia, quam etiam, ab illo dependentibus Priora- tibus, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis ordi- nem, statum, & essentiam regulares, reman- entibus tamen, in ipso Monasterio dictis septem vel octo Canonicis, in suis habitu, & regula, cum canonicali portione, quoad vixerint, seu donec ad alia hujusmodi loca regularia sponte, ac canonice transferint, au- thoritate praedicta tenore praesentium perpe- tuo supprimimus, & extinguimus.

In Episcopa- tum erigit, & sub concordatis Francisci I. comprehensi declarat.

§.3. Ac praedictum Oppidum populoso- rum quippe, & celebre agro, & anona fa- cundum, commeatuque commodum, in Ci- vilitate, Ecclesiam vero Monasterii hujus- modi, in Cathedrali deinceps Bolonien. nuncupandam, sub invocatione ejus- dem beatae Mariae, Archiepiscopi Remen. pro tempore existentis suffraganeam futu- ram, & sub concordatis olim inter Sedem Apostolicam praedictam, & cl. mem. Fran- ciscum primum, Francorum Regem super nominatione personarum certis tunc expres- sis modo, & forma qualificatarum, ad Ec- clesias Cathedrales Regni Franciae pro tem- pore vacantes, per Regem Franciae, pro tempore existentem Romano Pontifici faci- enda initis comprehensam, quemadmo- dum olim Ecclesia Morinen. praedicta erat, Sedemque Episcopalem, pro uno Episcopo, per dictum Regem Franciae eidem Pontifici, seu Sedi Apostolicae, etiam hac prima vice & futuris deinceps temporibus vigore, seu pretextu dictorum concordatorum nomi- nando, qui illi praesit, & in perfectam Cat- hedralis Ecclesiae formam ordinet, & redi- gat: Abbates, Praelatos, & ceteros tunc Dice- cesis ad Synodum convocet, evellat, de- struat, plantet, erigat, edificent, omnia- que, & singula Officia, & jura Episcopalia habeat, & exerceat, cum suis Capitulo, men- sa Episcopali, & Capitulari, ceterisque om- nibus Cathedralibus, & Pontificalibus infi- gnibus, necnon juribus, jurisdictionibus, pri- vilegiis, exemptionibus, prerogativis, hono- ribus, gratiis, favoribus, & indultis reali- bus, personalibus, & mixtis, quibus aliae il- larum partium Ecclesiae Cathedrales, earumque Praesules, Capitula, & personae quomodocumque utuntur, potiuntur, & gau- dent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, auctoritate, & tenore praedictis erigimus, & institimus.

Eidem affi- gnat Diocesi- m.

§.4. Ipsique Ecclesiae, sic erectae, & il- lius Praesuli praedicto Bolonien. pro Civi- tate, & partem illam universam olim Dice- cesis Morinen. quae in divisione praedictae Franciae evenit, cum decanatus, Pato- chialibus, & aliis Ecclesiis, ac etiam Mo- nasteriis, Prioratibus, & locis, cum suis personis secularibus, & regularibus pro Dice- cesi, necnon utriusque Cives, & incolas Ecclesiasticos, & laicos, pro Clero, & po- pulo perpetuo assignamus.

Dignitates in ea instituit.

§.5. Ceterum ut ipsa Ecclesia Bolonien. in reliquis omnibus suis partibus perfecta,

& absoluta sit unum decanatum, duos Ar- chidiaconatus, unam Cantoriam, unam The- saurariam, & unam Penitentiarum digni- tates, septemdecim Canonicatus, & septem- decim praebendas, necnon Capellanas, ce- teraque omnia beneficia, & Officia, quae in dicta olim Morinen. Ecclesia erant, & in ipsa divisione parti Franciae, ac futurae Cat. Eccl. obtigerunt, eorumque omnium per- sonas, ad dictam Ecclesiam Bolonien. trans- ferimus, ac Episcopali Duacen. & dimidiam Insulen. praebendas Episcopales nuncupatas.

Dotem pra- figit.

§.6. Ac tam illi, quam etiam Capitulari mensis praedictis, necnon Fabricae dictae Ec- clesiae Bolonien. omnia, & singula praedia, proprietates, dominia, census, feuda, Em- phiteotica, decimas, & primitias, ceteraque bona, fructus, redditus, jurisdictiones, ac- tiones, & jura earum singulis per eandem partitionem designata, ac etiam Abbatia- lem, & Conventualem mensas suppressi Monasterii hujusmodi pertinentia, videlicet quae Abbatialis, & Episcopali, quae vero Con- ventuali mensae erant, ac etiam suppresso- rum beneficiorum portionum, & locorum hujusmodi bona, fructus, jura, & actiones Capitulari mensis praedictis, ita tamen ut dictis Canonicis, regularibus defunctis, vel inde translatis, ut praefertur, Quatuor alii Canonici, & quatuor praebendae in dicta Ecclesia Bolonien. ex ipsius mensae Capitula- ris portionibus, pro totidem Canonicis ip- sius Ecclesiae omnino constituantur, deter- minatusque numerus unius, & viginti Ca- nonicatum, & praebendarum esse debeat, uno tamen, & una certis usibus, juxta di- ctae divisionis formam assignatis, in perpetuum applicamus, & appropriamus.

Collationes Dignitatum, & Beneficio- rum a quo sint faciendae.

§.7. Necnon Collationes, provisiones, praesentationes, & omnimodas alias dispo- sitiones, Prioratum, dignitatum, Per- sonatum, Administrationum, Officiorum, Parochialium, & aliarum Ecclesiarum, nec- non Capellarum, Capellaniarum perpetua- rum, Hospitalium, ceterorumque omnium, & singulorum beneficiorum Ecclesiastico- rum, necnon praesentationes, & electio- nes ad illa, confirmationes, & institutio- nes in eis, Jusque universum conferendi, prout in praedicta divisione specificata, distri- buta, & declarata sunt, & etiam quondam Episcopi, & Capituli, aliarumque persona- rum olim Ecclesiae Morinen. fuerunt, praeterea illas, quae quondam Abbatis, & Con- ventus suppressi Monasterii hujusmodi com- muniter, vel divisim erant, Episcopo, & Capitulo, ac universis, & singulis personis Ecclesiae Bolonien. hujusmodi, videlicet quae olim Abbatis deinceps Episcopique vero Conventus extiterunt post hac Capituli.

Clause.

§.8. Nulli ergo &c. hanc paginam nostrae suppressionis, extinctionis, erectionis, in- stitutionis, assignationis, translationis, ap- plicationis, appropriationis, & concessio- nis infringere &c.

Dat. die 1. Martii 1567. An. II.

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, quinto Nonas Martii, Pontificatus nostri Anno II.

Forma

Forma expediendi literas Apostolicas super
gratias resignationum beneficiorum Ec-
clesiasticorum.

PIUS PAPA QUINTUS

Mota proprio &c.

Exordium.

Cogit Nos necessitas, ut novam futuris
aliquot huius Curiae negociis formam
imponere curemus. Quo circa dilectis filiis
S. R. E. Vice-Cancellario, literarum Apo-
stolicarum Abbreviatoribus, & in illarum
expeditione dicto Vicecancellario assistenti-
bus, Summatori, ceterisque omnibus id
expeditionis munus, in Curia, & Camera
Apostolica, & ubicumque gerentibus, te-
nere praesentium, auctoritate Apostolica
mandamus.

Forma provi-
sionis prima.

§.1. Ut deinceps super omnibus gratiis,
& concessionibus Apostolicis, de quibusvis
beneficiis, cum cura, & sine cura, secu-
laribus, & quorumvis Ordinum Regulari-
bus, etiam apud Sedem Apostolicam vacan-
tibus, dispositioni Apostolica reservatis,
in quibus addita fuerit clausula. Et in forma
dignum, literas Apostolicas expediant in
eadem forma, quae aut ad Episcopum Dico-
cesanum, aut ad Vicarium Generalem, aut
ad Officiales eiusdem Episcopi disjunctive,
ad electionem impetrantis dirigantur, cum
limitationibus, & clausulis infrascriptis,
videlicet, de Parochialibus Ecclesiis, vel
earum Parochialibus Ecclesiis dumtaxat,
& per resignationem vacantibus in dictis li-
teris, post verbum mandamus, ut si sibi
constiterit, quod dictus N. resignans, si in
sacris Ordinibus constitutus existat, aliunde
commode vivere possit, ac per diligentem
examinationem, per te adhibitis examina-
toribus ad hoc, a Concilio Tridentino de-
signatis, si istic sint, ubi esse debent, in Dico-
cesana Synodo deputati, sin autem absque
illis faciendam dictum I. resignatarium, ad
hoc idoneum esse repereris, super quo tuam
conscientiam oneramus, Ecclesiam praedi-
ctam, cuius, &c. & inferius post verba.
Cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis,
eidem Joanni, quibuscumque aliis sese ad
examen praedictum, etiam per mutuum
concursum admitti, & sibi de dicta Ecclesia
provideri petentibus, penitus exclusis, in-
fra triginta dies postquam praesentes literae
tibi praesentatae fuerint, auctoritate nostra
conferas, & assignes, &c.

Secunda.

In ceteris vero literis de quibusvis aliis
beneficiis, per eandem resignationem vacan-
tibus similiter, post verbum mandamus,
inferatur, ut si sibi constiterit, quod si di-
ctus N. quatenus in sacris Ordinibus consti-
tutus existat, aliunde commode vivere pos-
sit, ac per diligentem examinationem di-
ctum I. idoneum esse repereris, super quo
tuam conscientiam oneramus, Canonica-
tum, & praebendam praedictam, quorum
&c. Et inferius post verbum, pertinentiis
suis, eidem I. intra 30. dies postquam praesentes
literae tibi praesentatae fuerint, aucto-
ritate nostra conferas, &c.

Propterea in omnibus mandatis provi-
sionum seu commendis, de quibuscumque
beneficiis, & Monasteriis, per similem re-
signationem, seu cessum vacantibus, ad fi-
nem, ante clausulam decreti irritantis, ad-
datur haec clausula, videlicet, Ceterum ne
dum prodesse studemus, aliqua forte irre-
pat iniquitas in exitium animarum, tu at-
tente his circumspicias, an ex praedicta N.
& I. praedictorum super dicta resignatione,
vel cessione, ut fuerit, quam Nos nullo
hucusque vitio laborare deprehendimus,
intercesserit simoniae labe, aut alia illicita
pactio, vel etiam corruptela, Nos eum, &c.

Quarta.

In reliquis autem provisionibus, &
commendis quorumcumque curatorum, &
simplicium beneficiorum, secularium, &
regularium praedictorum, etiam reservato-
rum aliter quam, per resignationem quo-
vis modo vacantibus, videlicet quoad Pa-
rochiales Ecclesias, vel earum perpetuas
vicarias dumtaxat, post verbum mandamus,
ut si per diligentem examinationem, per te
adhibitis examinadoribus ad hoc, ut supra
usque oneramus, Ecclesiam praedictam,
cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis
eidem Jo. intra triginta dies, &c. conferas.

Quinta.

Et similiter in omnibus aliis eadem
forma servetur omnia clausula adhibitis
examinadoribus.

Sexta.

Et deinde super omnibus huiusmodi li-
teris, etiam aliae literae executoriae dari de-
beant, directe vel ad Metropolitanum, vel
uni ex propinquioribus Episcopis, sive co-
rum Vicario, vel Officiali, disjunctive,
aut nomine dignitatis Episcopi expresse,
quando alii executores super hoc a Nobis
dati pro tempore adfuerint. Videlicet pro
Parochialibus Ecclesiis per resignationem
vacantibus in hunc modum, videlicet, Fra-
tri Archiepiscopo N. salutem, &c. Hodie
cum dilectus filius N. nuper Parochialis Ec-
clesiae Rector N. & N. Diocesis, dictam Ec-
clesiam, quam tunc obtinebat, per certum
Procuratorem suum, ad id ab eo specialiter
constitutum, in manibus nostris sponte, &
libere resignasset, Nosque resignationem
huiusmodi dixissemus admittendam, vene-
rabili fratri nostro Episcopo N. per alias no-
stras literas dedimus in mandatis, ut si con-
staret, quod N. in sacris Ordinibus consti-
tutus existeret, aliunde commode vivere pos-
set, ac per diligentem examinationem per
eundem Episcopum adhibitis examinadori-
bus ad id a Concilio Tridentino designatis,
si isthic sint, ut esse debent, in Diocessana Sy-
nodo deputati, sin autem sine illis faciendam,
dilectum filium N. Clericum dictae Diocesis
ad id idoneum esse repereret, clausulam
praedictam, per resignationem eandem tunc
vacantem, & antea dispositioni Apostolicae
reservatam, etiam si illa alias quovismodo,
aut ex alterius cuiuscumque personae vaca-
ret, cum illis forsitan annexis, ac omnibus
iuribus, & pertinentiis suis, praedicto Jo:
quibuscumque aliis sese ad examen praedi-
ctum, & per mutuum concursum admitti,
& sibi de dicta Ecclesia provideri petentibus
penitus exclusis, intra triginta dies post-
quam

quam dictae literae praesentatae fuerint, au-
thoritate nostra conferret, & assignaret,
prout in dictis literis plenius continetur.
Quocirca fraternitati tuae, &c. mandamus,
ut si dictus Episcopus eandem Ecclesiam
intra praedictos triginta dies ipsi Jo. non con-
tulerit, & assignaverit, tu illis elapsis post-
quam tibi constiterit, quod dicto Jo. si in
sacris Ordinibus constitutus extitit, aliunde
commode vivere possit, ut praefertur, ac
solertem examinationem a te, etiam adhi-
bitis tribus, vel pluribus aliis probis, & pe-
ritis viris, vel pluribus facien. praedi-
ctum N. idoneum esse repereris, super quo
tuam conscientiam oneramus, praedictam
Ecclesiam cum annexis, ac iuribus, &
pertinentiis supradictis eidem N. quibus-
cumque aliis huiusmodi concurrentibus
proffus exclusis, dicta auctoritate conferre,
& de illa etiam providere procures, indu-
cens per te, vel alium, seu alios ipsum N.
vel procuratorem suum eius nomine in
corporalem possessionem Ecclesiae, ac an-
nexorum iurium, & pertinentiarum praedi-
ctarum, & defendens inductum, amoto ex-
inde quolibet detentore, ac faciens illi de
Ecclesiae annexorum eorumdem fructibus,
redditis, & proventibus, iuribus, & de
obventionibus universis integre responderi,
contradictores, &c. Non obstantibus om-
nibus, quae in dictis literis volumus non
obstare, aut si pro tempore existenti Epi-
scopo N. vel quibus aliis, communiter, vel
divisim, Apostolica sit Sede indultum, quod
interdici, suspendi, vel excommunicari
non possit per literas Apostolicas non fa-
cientes plenam, & expressam, ac de ver-
bo ad verbum, de indulto huiusmodi men-
tionem. Ceterum tu attente istic circum-
spicias, an ex parte N. & I. praedictorum su-
praedictae resignationi, ut fieret intercesserit
simoniae labe, aut alia illicita pactio, vel
alia corruptela. Dat. &c.

Sexta.

In ceteris vero beneficiis praedictis per
similem resignationem vacantibus, ut su-
pra. Venerabili Archiep. N. salutem. Ho-
die cum dilectus filius F. nuper Canonicus
B. Canonatum, & praebendam Ecclesiae
B. quos tunc obtinebat, per certum Procura-
torem suum, &c. ut supra dixissemus ad-
mittendum, venerabili fratri nostro Epi-
scopo N. per alias nostras literas dedimus in
mandatis, ut si ei constaret, quod dictus
F. si in sacris Ordinibus constitutus esset,
aliunde commode vivere posset, ac per di-
ligentem examinationem dilectum filium
N. Clericum N. diocesis ad id idoneum esse
repereret, Canonatum, & praebendam
praefatos per resignationem eandem tunc
vacantes, & antea Apostolicae dispositioni
reservatos, etiam si illi alio quovis modo,
aut ex alterius cuiuscumque persona vaca-
ret, cum illis forsitan annexis, & plenitu-
dine iuris canonici, & omnibus iuribus, &
pertinentiis suis, praedicto Jo. intra trigin-
ta dies postquam dictae literae deputatae fo-
rent, auctoritate nostra conferret, & assi-
gnaret, prout in dictis literis plenius con-
tinetur. Quocirca fraternitati tuae &c.
Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

mandamus, ut si dictus Episcopus eisdem
Canonatum, & praebendam intra praedi-
ctos triginta dies ipsi Jo. non contulerit, &
assignaverit, tu illis elapsis, postquam tibi
constiterit, quod dictus F. si in Sacris Ordini-
bus constitutus sit aliunde commode vivere
possit, ut praefertur, & per similem exa-
minationem quamprimum faciendam praefatam
Jo. idoneum esse repereris, super quo
tuam conscientiam oneramus, Canonica-
tum, & praebendam praedictos cum omni-
bus annexis de plenitudine iuris Canonici,
ac omnibus iuribus, & pertinentiis praedi-
ctis, eidem Jo. conferre, & de illis etiam
providere dicta auctoritate procures, vel
inducens per te, vel alium, seu alios ipsum
Jo. vel Procuratorem suum eius nomine in
corporalem possessionem Canoniciatus, &
praebendae, ac annexorum, iuriumque, &
pertinentiarum praedictarum, & defendens
inductum, amoto exinde quolibet detentore,
ac faciens illum, vel pro eo Procuratorem
praedictum ad praebendam huiusmodi in di-
cta Ecclesia in Canonicum recipi, & in fra-
trem, stalli in Choro, & loco in Capitulo
dictae Ecclesiae, cum iuris Canonici plenitu-
dine assignatis, sibi que de Canoniciatus, &
praebendae, ac annexorum eorumdem fru-
ctibus, redditibus, proventibus, iuribus,
& obventionibus universis integre respon-
deri. Contradictores, &c. Non obstanti-
bus omnibus, quae in dictis literis volumus
non obstare, ceterisque contrariis quibus-
cumque, aut si pro tempore existente Epi-
scopo, & dilectis filiis Capitulo B. vel qui-
busvis, &c. mentionem. Ceterum tu at-
tente isthic circumspicias. &c. Dat. &c.

Septima.

Aliis autem provisionibus, seu com-
mendis huiusmodi beneficiorum alias vacan-
tibus, alia forma executoria concipiatur,
quae literae congruunt principali.

Octava.

Similiter quando Vicario, vel Officia-
li praedicto huiusmodi literas, tam pro prin-
cipali, quam pro executoria dirigi contige-
rit, communis eis formula servatis aliis
omnibus supradictis ordinetur.

Nona.

Ceterum omnibus mandatis de praebendis,
vel commenda Monasteriorum, etiam reservata,
tam virorum, quae extra Consistorium
expediuntur, quam etiam mulierum, vetus
forma commissaria sicubi defuevit, restituatur,
ac literae desuper expediantur cum clausula,
quod delegatus de meritis, & idoneitate
promovendi se informet, & si eum ad regimen,
& administrationem Monasterii repererit idoneum,
conscientiam illius onerando provideat, vel
commendet intra triginta dies, ut supra,
& desuper forma executorialium, etiam concipiatur,
quae suis provisionibus correspondeat.

Decima.

Denique in ipsis commendis post verbum
idoneum repereris, interferantur verba,
ad Monasterium vel beneficium in com-
mendam obtinendum.

Iussio regi-
strandi.

§.2. Volentes praesentes tam in dicto
Cancellariae libro, quinterno nuncupato,
quam etiam Camera praedicta registrari, &
ab omnibus inviolabiliter custodiri. Ac de-
cernentes irritum, &c.

Z z

§.3. Non

Clauſula de rogatoria.

Papa ſubſcr.

D. P. An. II. die 13. Martii.

§.3. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Cancellarie, & Cam. Apoſt. quantumque temporum ſervato, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Placet, & ita Motu proprio mandamus M.

Leſus, & publ. ſuit ſuprad. Motus proprius Roma in Cancellaria Apoſt. Anno Domini 1567. die 13. Martii Pont., S.S. D. N. Pii divina providentia Papa V. anno ſecundo.

II.

Damnatio cuiuſcumque collationis Eccleſiarum Parochialium, non ſervata forma Concilii Tridentini haſtenus facta, vel de cetero faciendae.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN conferendis beneficiis Eccleſiaſticis, & praſertim Parochialibus Eccleſiis perſonis dignis, & habilibus, quae in loco reſidere, & per ſe ipſos curam exercere valeant, quantum diligentiam adhiberi oporteat, Alexandri III. Lateranen. & Gregorii X. Lugdunen. generalibus Conciliis, ac Innocentii ſimiliter III. & aliorum Romanorum Pont. Praedeceſſorum noſtrorum edita Conſtitutiones teſtantur.

Conc. Trid. ſeſſ. 7. c. 11. & ſeſſ. 24. c. 18. de Reformat. tradidit formam conferendi Parochiales Eccleſias, & interim eis de Vicario providendi.

§.1. Quod ut diligentius, ac rectius perſiciatur, ſtatuit etiam Synodus Tridentina, ut occurrente vacatione parochialis Eccleſiae, etiam generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore indulti in favorem S.R.E. Cardinalium, aut alias quomodolibet reſervata, vel affecta, debeat Episcopis habita notitia vacationis Eccleſiae, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis aſſignatione conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiae ſuſtineat, donec ei de Rectore provideatur. Et deinde Episcopus, & qui juſpatronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo praſcribendum, aliquos clericos ad regendum Eccleſiam idoneos Examinatores juxta formam ejuſdem Synodi deputatis, nominet, & nonniſi ab eiuſdem Examinatoribus per concuſum aliorum Examinatorum etiam tanquam magis idoneo ab Episcopo judicato, & electo de Eccleſia provideatur, alias provisiones, ſeu inſtitutiones omnes praeter formam praedictam facta, ſurreptitiae cenſeantur.

Quidam vero Episcopis de huiusmodi Eccleſiis provident, non ſervata dicta forma.

§.2. Sed quoniam res humane ſemper in deterius prolabantur, niſi qui eas retineat, ac debite executioni demandet, & verendum ſit ne propter Conſtitutionum huiusmodi tranſgreſſionem maximi abuſus oriantur. Nos, ad quorum notitiam non ſine gravi noſtra moleſtia pervenit nonnullis ex venerabilibus fratribus noſtris Ar-

chiepiscopis, & Episcopis occurrente vacatione Parochialium Eccleſiarum, eas nullo aut minus rite ſervato examine, praſertim illo quod per concuſum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine rite ſervato, perſonis minus dignis, carnalitatibus, aut alium humane paſſionis effectum non rationis iudicium ſequentes contuliſſe, & de eis providiſſe, volentes quantum cum Deo poſſumus, huiusmodi, ac etiam futuris periculis occurrere.

§.3. Eorundem Praedeceſſorum noſtrorum Conſtitutiones praefatas etiam innovando, auctoritate Apoſtolica tenore praſentium omnes, & ſingulas collationes, provisiones, inſtitutiones, & quaſvis diſpoſitiones Parochialium Eccleſiarum ab eiuſdem Episcopis, & Archiepiscopis, ac quibuſvis aliis collatoribus, tam ordinariis, quam delegatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Sedis Apoſtolicae Legatis, vel Nunciis, praeter, & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, praſertim in examine per concuſum faciendam, praſcriptam factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & eſſe, nullumque provisus jus, aut titulum, etiam coloratum poſſidendi praebere, & parochiales Eccleſias huiusmodi, ut prius ante collationes huiusmodi vacabant, ex nunc vacare ſtatuiſſimus, decernimus, & declaramus, caſque omnes pro tempore ſic vacantes noſtra, & Sedis Apoſtolicae, ſeu eorum quibus jus conferendi eas, praeterquam Episcopis, & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis juxta decretum Concilii habere debent, competet, diſpoſitioni reſervamus.

Ideo hic Pontifex collationes factas, ac factas contra formam dicti Conc. annullat, & beneficia vacare decernit, & Sedis Apoſt. reſervat.

§.4. Insuper ne Parochiales Eccleſiae diu in ſuſpenſo maneat in maximum animarum periculum, quarumcumque Parochialium Eccleſiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, & quovis alios Ordinarios collatores, in menſibus ordinariis, collatoribus, etiam per noſtras regulas aſſignatis proviſio, & collatio ſpectat, & pertinet, de quibus iidem Episcopis, & Ordinariis praedicti intra ſex menſium ſpatium a die vacationis, earumdem perſecto examine juxta formam Concilii Tridentini praefati non providerint, ac illarum, etiam quarum collationes Nobis, & dictae Sedi generaliter, vel ſpecialiter, & ex quavis cauſa reſervata, ſeu effecta exiſtunt, aut alias ex indulto Sedis Apoſtolicae competunt, ad quas occurrente illarum vacatione Episcopis, & Archiepiscopis praefati perſonas per examen concuſum juxta dicti Concilii Tridentini formam approbatas, & magis idoneas non elegerint, aut electas Nobis, vel Succelloribus noſtris, aut iis, ad quos collatio ſpectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor menſium ſpatium a die illius vacationis non ſignificaverint, necnon Parochialium Eccleſiarum ſimilium, quae Juripatronatus Eccleſiaſtici, vel aliorum, ſeu clericorum & laicorum ſimul fuerint, ſi praſentatus intra

Immo collationes Parochialium ſpectant ad Sedem Apoſt. ſi de eis ſervata forma d. Conc. Ordinarii noſ providerint, in tempore, & modo hic expreſſis.

tra

tra tempus eiſdem patronis a jure praefixum praevio examine juxta formam dicti Concilii approbatus, petatur inſtitui, inſtitutioque ipſa per duos menſes a die praſentationis dilata fuerit, collationem, provisionem, inſtitutionem, ac omnimodam diſpoſitionem Nobis, & ipſi Sedi, ac perſonis indulta huiusmodi conferendi, providendi, ſeu inſtituendi obtinentibus reſpective reſervamus, data tamen in Parochialibus Juripatronatus optione ipſis patronis, ut ſi inſtitutio ad Ordinarios ſpectabit, ipſis Ordinariis illam facere negligentibus, & ultra dictos duos menſes differentibus, poſſint pro huiusmodi inſtitutione obtinenda habere recurſum ad Metropolitanum, vel viciniorum Ordinarium, aut ad Sedem Apoſtolicam.

Terminus Concilii non prorogatur.

§.5. Prohibentes etiam eiſdem Ordinariis, ne tempus decem dierum eiſdem Ordinariis, & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus praefixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel praſumant.

Beneficia ſic reſervata Ordinarii non conferant.

§.6. Diſtrictius inhiſcentes, ne quis praeter Romanos Pontifices, aut alios indulta huiusmodi obtinentes, ut praefertur, quacumque ſit ſuper hoc auctoritate munitus, de huiusmodi beneficiis ſic reſervatis (ut praefertur) diſponere, vel circa illa, etiam per viam permutacionis, vel alias innovare, quoquomodo praſumat.

Collatio praedictorum ſit idoneis, & gravati appellatione.

§.7. Ut autem non ſolum dignis, ſed magis idoneis repertis juxta ejuſdem Concilii decretum Parochiales Eccleſiae ſeferantur, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ſi Episcopus minus habilem poſthabitis magis idoneis elegerit, poſſint ii, qui reſecti fuerint, a mala electione huiusmodi ad Metropolitanum, vel ſi ipſe eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorum Ordinarium uti noſtrum, & Sedis huiusmodi delegatum, aut alias ad ipſam Sedem Apoſtolicam appellare ac praefectum ad novum examen coram ipſo appellationis Iudice, & ejus Examinatoribus provocare, & conſiſto de prioris eligentis irrationabili iudicio, eoque revocato, Parochialis, magis idoneo per eundem Iudicem appellationis auctoritate noſtra (quatenus collatio ad Episcopum, a quo appellatum fuit ſpectaret) conferatur, alias eidem magis idoneo per Iudicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, proviſio, vel inſtitutio ſpectabit.

Appellatio autem non ſuſpendit executionem electionis.

§.8. Haec tamen appellatio interpoſita interim non impediatur, aut ſuſpendatur quo minus electio per Ordinarium primo loco facta interim debite demandetur executioni, & proſus ab eadem Eccleſia cauſa appellationis huiusmodi dependente non amoveatur.

Et a Iudice appellationis ad Sedem Apoſtolicam appellabitur.

§.9. Et ſi quis a ſententia per Iudicem appellationis lata duxerit appellandum, hiſ tunc ad Sedem ipſam Apoſtolicam appellabit. Si ſecus in praemiſſis omnibus, & ſingulis actum, aut attentatum fuerit, irritum decernimus, & inane.

Bull. Rom. Tqm. IV. Par. II.

Transumptio- rum fides.

§.10. Volumus autem quod praſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonae in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta munitis, eadem proſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae praſentibus adhiberetur, ſi forerent exhibitae, vel offenſae.

Forma, & effectus publicandi.

§.11. Quodque literae ipſae Cam., & Cancell. Apoſtolicarum, & Audientiae cauſarum Palatii Apoſtolicum valvis, & in acie Campi Florae, dimiſſis inibi copiis publicatae, & affixae, omnes ita afficiant, & arſtent, ac ſi illis perſonaliter intimatae fuiſſent.

Nulli ergo, &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1567., 15. Kal. Apr. Pont. noſtri Anno II.

D. P. An. II. die 18. Martii.

III.

Quod Religioſi regulares, ob defectum Presbyterorum, in partibus novarum Indiarum, officio Parochorum fungi valeant.

Has novas Indias Alexan. VI. donavit Regi, & Elizabeth Reginae, ut in ejus Conſt. IV. Inter cetera Tom. III. Par. III. fol. 233.

PIUS PAPA QUINTUS

Carissime in Christo fili noster, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Philippus II. Rex Hispan. huic Pont. expoſuit, quod in partibus Indiarum, ob defectum Presbyterorum, Religioſi Parochorum officio functi ſunt, in maximam Chriſtiane Fidei propagationem. Et ideo ſupplicat pro indulto in futurum, habita per Religioſos licentia ab eorum Superioribus in Capitulis Provincialibus ſobtentata licentia, verbum Dei praedicando, & explicando, ac conſeſſiones audiendo, ad fidei Catholicae propagationem fecerunt, dicta Maieſtatis tuae Nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus ipſis Religioſis, ut illi ad uberiores fructus in dicta conſeſſione Indorum reportandum incitentur, in locis eis aſſignatis, officium Parochi, matrimonia celebrando, & Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrando, prout haſtenus conſueverunt, exercendi, & ab eorum Superioribus, in Capitulis Provincialibus ſobtentata licentia, verbum Dei praedicandi, & ſecularium conſeſſiones de fuorum Superiorum licentia audiendi facultatem concedere, aliasque in praemiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignemur.

§.1. Exponi Nobis nuper fecit tua Maieſtatis Regia, quod juxta Sacri Oecumenici Concilii Tridentini decreta, nulla matrimonia niſi praefente Parocho, aut de illius licentia contrahi. Nulluſque Religioſus abſque Episcopi licentia, verbum Dei praedicare, ac ſecularium perſonarum conſeſſiones audire. Episcopi vero novas Parochias in locis ab invicem longe diſtantibus conſtituere poſſint. Quia tamen in partibus Indiarum Maris Oceani, Religioſi, propter Presbyterorum defectum, haſtenus officio Parochi functi fuerunt, & id quod ad conſeſſionem Indorum attinet, exercuerunt, & exercent, ex quo non modicos, ſed maximos fructus, etiam verbum Dei eiſdem Indis praedicando, & explicando, ac conſeſſiones audiendo, ad fidei Catholicae propagationem fecerunt, dicta Maieſtatis tuae Nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus ipſis Religioſis, ut illi ad uberiores fructus in dicta conſeſſione Indorum reportandum incitentur, in locis eis aſſignatis, officium Parochi, matrimonia celebrando, & Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrando, prout haſtenus conſueverunt, exercendi, & ab eorum Superioribus, in Capitulis Provincialibus ſobtentata licentia, verbum Dei praedicandi, & ſecularium conſeſſiones de fuorum Superiorum licentia audiendi facultatem concedere, aliasque in praemiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignemur.

Z z 2 §.2. Nos

Quare iose Pontifex concessit dictum indultum in religiosis idiomata Indorum intelligebant, & cum dicitur creatio Superiorum, ac servatio circa matrimonium. Concil. Trid. forma in reliquis solemnitatibus, absque alia licentia Ordinatio.

Episcopis inlibet, ne illos molestent.

Clausula subblata, &c.

Deputatio executorum.

Clausula derogatoria.

§.2. Nos igitur, qui singulorum, praesertim Catholicorum Regum votis ad divini cultus augmentum, & animarum salutem tendentes libenter annuimus, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnibus, & singulis Religiosis quoruncumque, etiam Mendicantium Ordinum in dictis Indiaram partibus, in eorundem Ordinum Monasteriis, vel de illorum Superiorum licentia extra illa commorantibus, ut in locis ipsarum partium, eis de simili licentia assignatis, & assignandis, officium Parochi, huiusmodi matrimonium celebrando, & Ecclesiastica Sacramenta ministrando, prout hactenus consueverunt (dummodo ipsi in reliquis solemnitatibus dicti Concilii formam observent) exercere, & verbum Dei, ut praefertur, quatenus ipsi Religiosi Indorum illarum partium idioma intelligant, de suorum Superiorum licentia ut praefertur, in eorum Capitulis Provincialibus obtenta, praedicare, ac confessiones audire, Ordinariorum locorum, & aliorum quoruncumque licentia minime requisita, libere, & licite valeant, licentiam, & facultatem auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, & indulgemus.

§.3. Et insuper, ne in locis illarum partium, in quibus sunt Monasteria Religiosorum, qui animarum curam exercent, aliquid per praedictos Episcopos innovetur, eadem auctoritate, & tenore statuimus, & ordinamus.

§.4. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuiuslibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere; ac quidquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§.5. Mandantes nihilominus, dilectis filiis Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, & B. Mariae de Mercede, ac del Carmen, extra, & intra muros Hispanensium Monasteriorum, per Priores, gubernari solitorum, Prioribus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, eisdem Religiosis, in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant eis, & eorum cuiuslibet, concessione, indulto, statuto, & ordinatione, ac aliis praemissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, per locorum Ordinarios, & alios quoscumque, contra praesentium tenorem, quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias poenas, eorum arbitrio moderandas, & applicandas, appellatione postposita, compescendo, ac censuras ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum ponendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.6. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Monasteriorum,

& Ordinum praedictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Monasteriis, & Ordinibus, praedictis, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma, ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradita observata inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§.7. Et quia difficile foret, praesentes literas, ad singula quaeque loca, in quibus de eis fides forsitan facienda foret, deferre, etiam volumus, & eadem auctoritate Apostolica decernimus, quod illarum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, in iudicio, & extra, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 24. Martii, anno 1567. Pont. nostri Anno 2.

LIII.

Prohibitio alienandi, & infeudandi Civitates, & loca S. R. E. vel de eorum alienationibus, & infeudationibus tractandi, quovis praetextu, etiam evidenti utilitatis.

Primus omnium alienationes interdixit Siciliae Episcopus S. Leo I. Const. IX. Occasio Tom. I. fol. 39.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Admonet Nos suscepti cura regiminis universalis Ecclesiae, cui auctore Domino praesidemus, ut Civitates, Terrae, Oppida, & loca, Nobis, & Sedi Apostolicae in temporalibus mediate, & immediate subiecta perpetuo in iure, dominio, & proprietate, ac possessione dictae Sedis conserventur.

§. I. Sane

Causa huius Constitutionis.

Fides transumptorum.

D. P. An. II. die 24. Martii

Exordium.

Causa huius Constitutionis.

Declaratio quod Civitates & loca S. R. E. tam alienata, infeudata, & devoluta, quam alienanda, & devolvenda, censentur ipso iure Sedi Apost. incorporata.

§.1. Sane licet nonnulli Romani Pontifices Praedecessores nostri, per eorum Constitutiones, rerum Ecclesiasticarum alienationes prohibuerint, & jam factas revocaverint, & annullaverint: nihilominus cum retroactis temporibus nonnulli nimium ambitiosi, & dominandi cupidi, sub variis praetextibus, coloribus, & causis, saepe etiam falsis (quod non sine maximo animi nostri dolore referimus) aliquibus Romanis Pontificibus suggestionibus, & insinuationibus suis conati sint ostendere, & persuadere magis utile, & expediens S. R. E. & Sedi praefata fore, si aliqua Civitates, Terrae, Oppida, Castra, Arces, & Loca, ad jus, & proprietatem ejusdem Sedis pertinentia, in feudum, gubernium, vicarium, ducatum, vel ad quemvis alium titulum perpetuum, aut ad tertiam generationem, seu ad vitam, aut alias ad longum tempus concederentur, vel etiam ex eo quod alias in feudum data, aut quovis alio titulo huiusmodi alienata fuerint, & propterea tamquam ad Sedem praedictam devoluta, vel devolvenda posse, & debere de iure iterum infeudari, & alienari, atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & concessiones, a Sede Apostolica emanasse, ex quibus illa non mediocrem diminutionem non solum patrimonii, sed etiam extimationis recepisse dignoscitur.

§.2. Hinc est quod Nos considerantes omnium Civitatum, & locorum praedictorum singularem fidem, & promptam devotionem eidem Sedi exhibitam omni tempore valde utilem, & salutarem fuisse, & esse; ac volentes non solum alienationes huiusmodi (quas tempore nostro omnino exulare intendimus) de medio tollere, & quod Nobis licere non patimur, nostris Successoribus indicamus, quod non immemores fore speramus ante Domini nostri Jesu Christi in examine diei magni adventus tribunal, villicationis nostrae rationem reddituros Nos esse, sed ut omnis alienationum huiusmodi fiendarum occasio penitus aboleatur, quantum cum Deo possumus, per amplius providere, Constitutionibus Praedecessorum nostrorum huiusmodi etiam inherendo, illasque innovando, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, non ad alicujus super hoc Nobis oblatae petitionis instantiam, sed ex mera animi nostri deliberatione, & de Apostolica potestatis plenitudine, habita etiam super his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, in Consistorio nostro secreto consultatione matura, de eorum consilio, & unanimi assensu (qui etiam juraverunt praesenti Constitutioni non contravenire, nec Pontificibus alienationes contra tenorem praesentium attentantibus consentire, & absolutiones a juramento huiusmodi non petere, nec acceptare) hac nostra perpetuo valitura Constitutione decernimus, & declaramus, Civitates, & loca praedicta etiam hactenus in feudum, aut quemvis alienationis titulum dari solita, vel consueta, ad Nos, & Sedem praefatam quomodolibet devoluta,

& pro tempore devolvenda, absque alia ulteriori declaratione, & illorum possessionis apprehensione eo ipso Sedi, & Camerae Apostolicae incorporata, ac ad jus, & proprietatem, & dominium primum, ac possessionem rediisse censei, perinde ac si per quadraginta annos & ultra, Civitates, & Loca praefata, a Nobis, & Sede praefata immediate possessa, & nunquam in feudum, aut alium titulum concessa fuissent.

§.3. Statuimusque, & decernimus, quod omnes, & singulae, tam Communitates, & Universitates, quam Cives, & incolae Civitatum, Terrarum, & Locorum, praedictorum, aliaque quaecumque personae, tum Ecclesiasticae, tum saeculares, cujusvis dignitatis, & Ordinis, etiam Episcopalis, vel majoris existentes, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, tum publice in consiliis Civitatum, & Locorum praefatorum, quam privatim alibi in quibusvis locis, etiam Civitatum, & Terrarum eorundem Gubernatores, aut Sedis Apostolicae Legati, vel prolegati existant, tractantes, consulentes, aut alias verba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de Civitatibus, & locis praefatis immediate ad Nos, & Sedem praefatam spectantibus, & pertinentibus, etiam devolutis, etiam in feudum communitate, & pluries dari solitis, etiam ex causa permutationis, vel sub annuo censu, aut canone, aut alias quomodolibet, etiam contemplatione meritum erga Sedem praefatam, aut sub praetextu necessitatis, vel evidenti utilitatis faciendis, seu de postulandis a Nobis, & Sede praefata quibusvis personis cujusvis dignitatis, status, gradus, etiam Nobis, & Successoribus nostris secundum carnem conjunctis, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, aut quavis alia temporalis, vel Ecclesiastica dignitate fungentibus, in Ducibus, Vicariis, Gubernatoribus, seu quemvis alium titulum, ad vitam, vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam Sedis Apostolicae beneplacitum, Civitatum, & Locorum praefatorum, ac propterea de eligendis Oratoribus, ad Nos, & Successores nostros super praemissis, vel illorum occasione mittendis proponentes, tam ipsi quam Oratores manus huiusmodi recipientes, aut alii quicumque alienationes huiusmodi Romano Pontifici pro tempore existenti, per se, vel alium, seu alios, insinuantes, vel suadentes, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, a qua nisi ab ipso Pontifice, praeterquam in mortis articulo, absolvi nequeant. Et insuper Sanctae Romanae Ecclesiae, & Sedis Apostolicae praefatae rebelles, etiam in primo capite laesae majestatis, & proditores Civitatum, & Locorum praefatorum, ac bona eorum Fisco, & Camerae nostrae Apostolicae ipso jure devoluta, & incorporata sint, & esse censentur, omnibusque Ecclesiis, Monasteriis, & aliis per eos quomodolibet obtentis beneficiis Ecclesiasticis eo ipso privati existant, neque ad Civitates, & Loca praefata ullo umquam tempore remitti possint. Et si aliquando eos

Prohibitio de cetero quavis de causa infeudandi, & alienandi, vel de eis tractandi.

rein-